

„Edinost“

Is naša enkrat na dan izhaja in deluje iz
priznanih, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priložene naročnine se upravnice ne sira.

(obakznan v Trstu se prodajajo po-
ma izjeme številke po 6 stotink (3 avč.);
i on Trsta pa po 8 stotink (4 avč.))

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vel dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Po dež. zboru Goriškem.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Zopet so se zaprla vrata naše deželne zbornice. Zopet je potekla doba deželnega zbora, ki je bila tako plodovita, kakor malokatera — tako je trdil namreč deželni glavar.

Da, bila je plodovita v marsičem, a ne za učiteljstvo. Deželni zbor je bil sicer pred leti vrgel tudi učiteljstvu kost, da je je potolažil, ker je tako silno sililo k zboljšanju. Slovenska javnost je bila dokaj razburjena vsled nastopa našega. Res, skoro brez izjeme se je priznavala upravičenost naših zahtev; oporekalo se je le načinu naših nastopov.

Kar je bilo, je bilo; pozabljeno je. Dejstvo pa, da so naše plače razmeroma najnižje v Avstriji, je ostalo kljub vrženi nam kosti.

Pred leti pa, ko je bil deželni zbor sprejel malenkostno zboljšanje, naročil je bil odboru, naj predloži zboru načrt za spremembo zakona o upokojevanju in o oskrbovanju udov in sirot.

Krivice, ki se gode v tem pogledu, so uprav in nebo upijoče. Najnižji državni uslužbenec — ne uradnik — je mnogo na boljem, nego ljudski učitelj.

Deželni odbor je sestavil in predložil načrt zakona, a deželni zbor — ne bodi len — je v zadnji seji vrnil ta načrt odboru v študiranje! Kako bi se imenovalo tako postopanje, da ne bo razalljivo za poslance? To je več nego zapostavljanje, več nego igranje z našim življenjem: to je sramotenje našega stanu. In kljub temu apelirajo vse stranke na nas, da bi delovali ne le v splošni blagor, ampak tudi v strankarske namene. Lovski psi naj bi bili ob raznih volitvah.

Vse stranke v deželi priznavajo upravičenost naših zahtev, a u doresničenja ne moremo priti. Ako ni drugih izgovorov pri rokah, pograblja se po starem: da je finančno stanje dežele tako, da ni mogoče priti do izoršitve naših zahtev.

Seveda, to velja le za učiteljstvo. Zadeželnega glavarja in odbornike in za uradnike in uslužbenec na deželnem odboru ne velja slabo finančno stanje dežele! Vsem tem so se zboljšale plače v taki meri, da je učitelj nikdar ne doseže — na Goriškem. Zadnji pisar na deželnem odboru bo imel v kratkem boljše plačo, nego prvi učitelj. Brez študij,

brez mature, brez izpitov postane »kreatura« na deželnem odboru uradnik; učitelj pa, ob vsej maturi, po vseh izpitih trpi kakor najnižji pometale. To so naše razmere na Goriškem. Ni čuda, ako toliko mož boleha v najboljših letih; ni čuda, da učitelji v najboljših moških letih izgledajo kakor karikature, kakor iztisnjene limone; ni čuda, da so osiveli v najlepši moški dobi; le naravna posledica tem žalostnim razmeram je, da se bližajo grobu možje, ki bi mogli še dolgo vrsto let najuspešneje delovati v šoli in zunaj nje v blagor naroda!

Deželni poslanci na Goriškem nimajo zmisla za take odnošaje, ali nimajo srea, ali možgan, da tako hladnokrvno prestopajo na dnevni red preko naših zahtev. Kdaj bo bolje? Morda nam prinese prihodnji deželni zbor kaj boljših razmer? Upanja nimamo, ker smo je že davno izgubili.

Kdo se bo čudil, ako se lovi učiteljstvo za strankami? Upravičeno to čudenje ne sme biti, kajti človek v sili pograblja vsako bilko, da bi se rešil, če tudi se večkrat s tem še bolj potaplja.

Nedavno temu so objavljali časopisi, o čem so sklepali posamični deželni zbori po širni Avstriji učiteljstva v prid. V severnih, naprednih deželah se sme šteti naš stan za srečnega, kajti deželni zbori so večinoma vsprejeli take načrte, ki izdatno zboljšajo gmočno stanje; pri nas na jugu pa smo ostali skoro tam, kjer smo bili. Med zadnjimi pa je bila in ostane še vedno Goriška.

Slovenska napredna stranka bo kandidirala tudi jednega učitelja v deželni zbor. Ali nam bo s tem kaj pomagano? Ali ne bo njegov glas — glas vpijočega v puščavi?

Učitelj.

Nekaj spominov.

(Slika iz življenja slovenskega profesorja in pisatelja.)
(K. Glaser.)
(Dalje.)

Ne vem, ali je bilo istodobno ali pa par mesecev poprej ali pozneje, ko je gospod državni poslanec Robič, profesor, deželni poslanec in deželni odbornik poročal o svojem delovanju in »žel« za »požrtvovalno« delovanje priznanje; meni pa je isti mesec v »Edinosti« neki Cato, dober prijatelj dra. Vidica, zapretel, da bo opasno za moj pisa-

teljski ugled, ako bi jaz sam ali kdo drugi branil mojo zgodovino. »Cato« si je mislil, da jaz živim kakor kakšen Tejak brezskrbno, tje v jeden dan. Večega kontrasta na jedni strani na ugodno, na drugi strani na neugodno stran si človek ne more misliti, nego je položaj politika Robiča in pisatelja Glaserja. In vendar tako razmerje ustvarjajo Slovenci sami.

Neki duhovnik iz Istre je ob priliki državnoborskih volitev na Goriškem v »Edinosti« vskliknil: »Svet je lump«. Ko sem bil ves mesec avgust v bolnišnici, se mi je dostikrat urivala misel, da bi svet utegnil biti tudi »Haupt lump«.

S koncem šolskega leta 1898/9 sem dovršil 30 službenih let, če bi še šteli dve suplentski leti brez izpita, kar se tudi dogaja v obzira vrednih slučajih.

Obrnil sem se bil privatno na poročevalca za srednje šole v naučnem ministerstvu opisavši mu na kratko svoje 30-letno službovanje, kako težka so bila vseučilišna leta.

Koncem šolskega leta 1899/1900 sem pisмено in ustno poprosil dotično oblast, naj mi z ozirom na 30 službenih let in na moje fizično slabotnost število mojih učnih ur zmanjšajo ali znižajo od 18 na 16. To naj bi se, bilo, po mojem menenju, zgodilo na tak način, da bi se za jedno leto opustil slovensko-nemški »Freicurs«, ker se je oglašilo samo 8 Nemcev in 3 Italijani, ki se še drugo leto lahko učijo slovenščine. Ta gotovo skromna in opravičena želja se je odločno odbila in mogočno je zadonel glas: »Absolut vortragen«. 18 do 20 tisoč slovanskih otrok na Primorskem sploh, mnogo stotin slovenskih otrok v Trstu posebej, morajo pogrešati nauk v materinem jeziku, trem Italijanom in trem Nemcem pa mora slovenski profesor, telesno oslavljen v 31. letu od 12. do 1. ure popoldne razlagati slovenščino!

V tretjem mesecu istega šolskega leta sem oslabil tako, da me je radi oslavljenja živcev specialist za take bolezni, dr. Neu, od začetka decembra 1899 do konca aprila zdravil z elektroterapijo ter drugimi sredstvi, da sem se privlekel do konca šolskega leta. Zadnje dni meseca decembra 1899. l. sem gospoda deželnega nadzornika viteza Klodiča opozoril na svoj položaj in izjavil, da se bliža čas, ko bom moral iti v pokoj. Vsled tega je prišel meseca januarja 1900 nadzorovat,

in potem, v nadzorni konferenci, delal svoje običajne opazke, in se čudil, da je tako malo učencev v slovenskem svobodnem predmetu; naložil je, naj se skrbi za to, da se med Nemci in Italijani vzbudi zanimanje za slovenščino. Slovenski nadzornik, kateremu je izročena skrb za slovenske ljudske šole na Primorskem in za slovenščino na srednjih šolah, zahteva, naj bi se slovenski profesor, ki se jedva drži po konci v 31. letu svojega službovanja potrudil še za več učencev!

Ali se je taka krutost že zgodila na slovenski zemlji?! Je-li nadzornik za slovenske ljudske šole in za slovenščino na srednjih šolah na Primorskem za to v službi, da se poteguje za koristi Nemcev in Italijanov na srednjih šolah?! Pokojni referent za ljudsko šolstvo v naučnem ministerstvu, German, rod dom Čeh, je bil jednemu bivših državnih poslancev rekel o neki priliki, da se čudi, zakaj se deželni nadzornik Klodič v svojih poročilih na ministerstvo tako malo poteguje za slovensko ljudsko šolstvo?! Tu bi bilo dobro nekaj absolutizma. Podložnemu profesorju nasproti se lahko postopa absolutno, ker profesor ne opravi nič, ako bi se pritožil dalje. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 3. oktobra 1901

Povratek avstro-ogerske vojne eskadre iz vzhodne Azije. Medtem, ko se je ladja »Donau« povrnila v Pulj že pred več tedni, priplule so dne 1. t. m. tja iz Kitaja še ladje »Cesarica Elizabeta«, »Zenta« in »Leopard«. Čeravno se je bilo naše vojaštvo jako maloštevilno udeležilo kitajskih homatij, je vendar imelo dovolj prilik, da je pred vsem svetom pokazalo svoje junaštvo, posebno o vzetju trdnjave Taku in o bojih okoli Tientsina, kjer so se odlikovali pomorski častniki Stenner, Indrak in Šusteršič. Cesar je poleg mnogo drugih častnikov in podčastnikov odlikoval posebno admirala grofa Montecucoli-Polinago ter častnika viteza Bless-Sambucchi in Gassenmayerja. K sprejemu došlih vojnih ladij dospel je v Pulj poveljnik avstro-ogerske mornarice admiral baron Spaun.

Državni zbor je torej sklican za 17. t. m., torej nekoliko poprej nego se je raču-

korak, kateri je bil v popolnem nasprotstvu z ljubeznijo njegovo. Uvidel je namreč, da je njemu, možu, od dne do dne težje, baviti se okoli malega deteta, a da bo tako, kakor je treba. Peskušal je vse. Plačeval je najdražje dojiljke, pestunje in odgojiteljice, pa vendar ni šlo. Neprestano se je čutilo, da okoli deteta ni matere in njene skrbi. To ga je zavelo, da je mislil, na drugo ženitev. Tako je tudi storil. Slučaj je hotel, da je prišla v hišo daljna sosednica, pokojničina. Ona se je pokazala že začetka jako razumno deklico. Nasproti detetu je bila polna ljubezni in v kratkem je pridobila dete. Močna in čila v svojem petindvajsetem letu, bila je energična in polna zapovedi. V hiši je nastal red, kakoršnega ni bilo že davno. Grabovič se ni obotavljal. Bil je uverjen, da pripravi detetu najboljše dneve. In res, gospa Monika — tako jej je bilo krstno ime — ga je vedno bolj utrjevala v njegovem prepričanju. Bila je detetu res kakor prava mati. No, ker je bila zdrava in močna, obdarila je soproga že prvo leto s hčerko, drugo leto zopet s hčerko, a tretje leto isto tako. Razun svoje Vankice je dobil Grabovič sedaj še tri.

(Pride še.)

PODLISTEK 2

Pepelčica.

Spisal Ksaver Šandor Gjalski; prevedel Radi.

Bilo je ravno tako, kakor v sami pravljici: življenje, ta največji pesnik, se je zopet lotilo svojega motiva »pepelčice« in kakor je že pred tisoči in tisoči leti vzelo revno siroto brez matere in jo dalo v oblast tujemu, a ne materinemu sreči, da tam izzove ljudsko do-mišljijo, da to v pravljici naslika in se potolaži, ravno tako je storilo sedaj. Da, — evo povest!

Prilčno poldrugo uro daleč od mojega doma je bil v klanec med visokimi holmi, daleč od državne in občinske ceste, krasen velik dvor na dve nadstropji, zidan po okusu francoske renesanse. Imenoval se je Lepa Ves. Zidal ga je v začetku devetnajstega stoletja neki grof, kateri se je bil priženil v neko našo velikaško družino. Zidanje in uprava dvora sta ga toliko stela, da je prišel v velike denarne neprilike, da je moral naposled misliti na prodajo. A to ni šlo tako gladko, nikakor ne. Ni mogel najti kupca ne za vedno, ne za 32 let, kakor je bilo tedaj v navadi pod naslovom »zalega«. In mož je umrl v visoki starosti, sredi največjih nepri-lik, ker ni mogel najti kupca.

Dvor je tako ostal prazen in zapuščen skozi leta in leta. A lotile so se ga pravljice. Kaj se ni vsega pripovedovalo o zapuščenem dvoru! Njegovi krasni, elegantni arhitektonski okrasni kakor da so še več izivali fantazijo ljudstva iz okolice, da je pravljica in bajka po ostavljenem pustem dvoru sipala vso svojo tajinstveno polutemo, svojo pošastno senco, svoj nedolžni žarek. Slednjič je prišlo življenje samo, da v dvoru oživi staro — staro pravljico.

Našel se je namreč kupec. Došel je človek iz mesta in kupil ga, a prav za prav niti vprašal ni po ceni. Njega sta samota okolice in daljni mir, ki je ležal nad dvorom in okoli njega, popolnoma osvojila. Bil je to jako nesrečen človek, ki je pretrpel veliko žalosti. Umrla mu je namreč žena, s katero je bil v zakonu zelo srečen, ker jo je poročil iz ljubezni, iz one velike in močne ljubezni, ki omamlja vsega človeka. Ljubila sta se že iz prve mladosti. Ko je dovršil šole, prosil je takoj za njeno roko. Roditelji se mu sicer niso zasmeli v obraz, ker je bil še popolnoma mlad, a ona še skoro dete, a vendar so mu rekli, da bi mogel misliti na njih hčerko še-le tedaj, ko bi si pridobil nekaj imetka in odličan položaj v društvu. A on je bil revež! Šole je dovršil skoro le s

pomočjo milodarov. Za marsikoga bi bil ta odgovor kakor zgubljen nade. No, on se ni zgubljal v obupu, ni držal rok križem in pustil življenju, da dela z njim, kakor mu ljubo. Vse svoje mlade moči je napel, da doseže pogoje, ki so mu bili stavljeni. In res si je čudno hitro stekel kakor odvetnik ugleda in mnogo dela. Niso prešla popolnoma štiri leta, — in on je zopet snubil. Takrat je bil srečen. Prošnja mu je bila uslišana in v kratkem času je vodil svojo ženko domov. Sreča je trajala kake tri do štiri leta, a tedaj se je dogodila nesreča ob porodu, in mlada žena mu je umrla od mrzlice v otroški postelji, ostavivša obupanega soproga z malo novorojeno hčerko. Zastonj je iskal po-zabe in ukrepa v napornem delu kancelarije, zastonj se mu je imetek večal od dne do dne, on se nikakor ni mogel izvleči iz-pod težkega bremena svoje boli za ljubljeno ženo. V takem duševnem stanju je izvedel za Lepo Ves, šel pogledat in se odločil, da jo kupi, da se takoj tamkaj nastani, a svoj posel v mestu opusti.

Imenoval se je za Ivana Graboviča in mala hčerka je dobila njegovo ime po zadnji materinej želji. Imenovala se je Ivanka, ali kakor so jej krajšali ime — Vanka.

Temu detetu ua ljubo se je odločil za

nalo. Vzrok temu je baje, ker je vlada želela nuditi parlamentu več časa, zlasti za rešanje proračuna. Prvo čitanje proračuna se bo bržkone vršilo — kakor čitamo v »Politiki« — že v tretji seji. V politični razpravi, ki se razvije tem povodom, pa pridejo do besede vse stranke, velike in male. Potem pa se diskuzija prenese v proračunski odsek. Ali tudi tu bi mogel stopiti vmes neki »ako«: ako namreč mnogi nujni predlogi, ki se že pripravljajo, ne zagraje pota, do dnevnega reda. Take predloge da pripravljajo Čehi, opozicijski Poljaki, Malorusi, socialni demokrati in Vsenemci. (Morda bi imeli tudi slovenski poslanci kaj gradiva za nekoliko pogovora se slavno vlado. Op. Ur.)

»Politika« poroča nadalje, da bo gospod Körber gotovo moral premagati mnogo težav in posebno še glede razmerja do čeških poslancev. Zato da je želeli tem bolj, da se predstojajoče deželnozbornske volitve izvrše v zlogi in jedinstvu, ker potem bo tudi češko zastopstvo v drž. zboru moglo nastopati jednotno in imponirano!

Kompromis v veleposestvu na Češkem. Ta predmet se noče umakniti iz javne diskuzije. Preintenzivno čutijo njega pomen vsi: oni, katerim bo koristil, in oni, katerim — naj bi bil škodil! Nemei se ga veselijo, Čehi ga obsojajo! In to brez razlike stranke in nianse v političnem mišljenju. Vsi parlamentarci češki tja do mirnega, treznega in koncilijantnega Engela govore naravnost, da si je veleposestvo vsaj na pol prežagalo vejo, na kateri je sedelo in s katere doli je nadvladovalo situacijo, ker je veja rastla iz debela naroda češkega. Veja je sedaj oslabljena. Večina čeških politikov sicer ni principijelno proti kompromisu. To je naravno, saj vsaki pošten politik, zlasti pa, ako je izišel iz naroda, ki sam trpi krivice in proganjanje, mora biti za to, da se manjšinam zagotovi primerno zastopstvo. Odločno pa so Čehi proti jednostranosti, s katero se je sklenil kompromis v veleposestvu. Po vsej pravici menijo češki politiki, da se ni smelo začeti le pri veleposestvu, kjer so konservativci morali dajati in so liberalci prejeli; ampak lotiti bi se bili morali vsega kompleksa volilne reforme, tako, da bi se odpravile tudi kričeče krivice, ki jih in kjer jih trpe Čehi vsled dosedanjega kričečega volilnega reda.

V dunajskih listih čitamo danes, da bo vsled sklepa volilnega kompromisa v veleposestvu češkem odlikovanih več oseb. Najvišji deželni maršal knez Jurij Lobkovic da dobi zlatega runa. Odlikovanja radi dogodkov, ki so v tako tesni in jasni zvezi s političnim življenjem, se podeljajo vsikdar po nasvetih vlade! Ni težko torej uganiti, kdo je bil oni, ki je za kulisami žele vlekel, ko so se vršila pogajanja za kompromis.

Pa še jedno zanimivo vest imamo zabeležiti danes, ki govori, komu na ljubo in na korist je bil sklenjen ta kompromis. Takoj, čim se je doznalo, da je sklenjen kompromis, se je tudi že raznesel glas, da pride Friderik Schwarzenberg — ta najsimpatičnejša prikazen v češkem plemstvu, ki je se svojim čustvovanjem najbližje duši naroda češkega — ne bo več kandidiral. Tega ukrepa prinčevega ni možno razumeti drugače, nego kakor protest proti kompromisu, nego kakor manifestacijo, da je kompromis nezdružljiv s političnim stališčem princea. Sedaj pa prihaja vest, da tudi grof Palffy ne bo več kandidiral.

Tudi ta mož je bil med najizrazitejšimi, najmarkantnejšimi ličnostmi v konservativnem plemstvu. Tudi njegovemu ukrepu ki ni lahko misliti drugega razloga, nego onega, ki je veljal Frideriku Schwarzenbergu za odklonitev kandidature.

Naj torej oficijozni sučejo in tolažijo kakor hočejo, prepričanje se vendar utrja bolj in bolj, da imamo v vladi Körberjevo najbolj slavofobsko in najbolj nemákonacijsko najbodo, kolikor smo jih imeli dosedaj. Ta vlada ne hodi sicer tako ravnih in premih poti, kakor marsikatera prejšnja, je marveč bolj potuhnena; nje trn ne bode očito v svet, ampak je skrit v lepo dišečo rožo; nje dejanja — tudi najnevarnejša — so vsikdar spremljana od mile glazbe sladkih besedi: ali po svojih resničnih namenih nam je ta kabinet morda najnevarnejši, kolikor smo jih imeli do sedaj.

To naj bi si zapomnili posebnost mi Jugoslovani. Če se že proti Čehom, ki vendar predstavljajo politično in narodno moč prve vrste v okvirju države, upa vlada tako agresivno postopati: ali se bomo potem čudili mi

Jugoslovani, da se nam je pod Körberjem začelo dogajati, kar se nam ni dogajalo nikdar prej: da so nam namreč, in sicer ob tihí azistenci vladnih organov, začeli legitimne zastopnike z brahijalno silo metati iz zbornice!

Volitve na Reki. Reška avtonomna stranka se je ob sedanjih volitvah v državni zbor ogrski razdelila na dva dela. Jeden del kandidira bivšega reškega guvernerja Ludovika Batthyányja, drugi del pa prof. Riharda Zanello. Župan dr. Maylender, kateremu je bila od skupne stranke ponujena kandidatura, je isto odklonil, ker vsled novega inkorupcijskega zakona ne more biti istočasno župan in poslanec. Dr. Maylender podpira Batthyányjevo kandidaturo. (No, te dni se je Maylender odpovedal županstvu). Batthyány zastopa baje autonomistična načela ter pripada ogrski liberalni stranki.

Volitve na Ogrskem. Včeraj je bilo izvoljenih 210 poslancev, med temi 151 pristašev vladne liberalne stranke, 35 pristašev Košutove, 3 Ugronove, 6 ljudske, 1 Nemačar, 6 divjakov in jeden neodvisne stranke. Vršilo se bo 7 ožjih volitev. Med izvoljenimi so tudi minister Fejervary, podpredsednik poslanske zbornice Bela Tallian, državni tajnik Vertesy, Fran Košut in grof Julij Andrássy. Justični minister Ploss je podlegel proti kandidatu Košutove stranke. V Budimpešti je izvoljen tudi jeden socialist.

Včerajšnji volilni dan je bil zelo buren in so se na mnogih krajih pojavili izgredi, tako, da je moralo posredovati vojaštvo. Poskušala so se vsa mogoča agitacijska sredstva in se je celo trosila laž, da je kralj abdiciral Košutu na korist. V občini Szalka so med volilce razdelili 40 revolverjev. V Budimpešti so na ulici pretepli tajnika parobrodne družbe »Adria«, Tanbererja.

Vojna v južni Afriki. »Komando« poveljnika Coetzesa sprijel se je s četami polkovnika Bassing. Burov je bilo v tej bitki 5 mrtvih in 6 ujetih. Lord Kitchener brzojavlja, da so Buri dne 30. septembra jako energično napadli čete polkovnika Kekewicha blizu Moedwilla. Po dvehurni bitki da so bili Buri, ki so trpeli velike zgube, odbiti. Tudi angleške zgube so bile v tej bitki velike; 2 častniki in 31 vojakov je bilo ubitih, 11 častnikov in 48 vojakov težko ranjenih in 3 častniki in 26 vojakov lahko ranjenih. Razumeh je bilo ranjenih še kakih 40 vojakov, o katerih osodi ni ničesar znano. Neka brzobjavka poroča, da je bil polkovnik Kekewich dvakrat lahko ranjen.

Dva ministra Kaplandije, Gordon Sprigg in Rose Innes, sta odpotovala v Transvaal na posvetovanje z Milnerjem in Kitchenerjem.

Buri so dne 27. m. m. napadli in premagali angleške čete v Natalu blizu Onetreehilla.

Burski viri oporekajo vesti, da bi bil podpredsednik Schalk Burgher zaprosil mir, marveč je na Kitchenerjevo proklamacijo odgovoril, da Buri ne odlože orožja, dokler jim ne bo zagotovljena popolna neodvisnost.

Iz Bruselja poročajo, da znaša število sedaj vojujočih se Burov kakih 20.000 mož, med temi je 10.000 kaplandskih Holančev.

Dogodki na Kitajskem. Iz Kantona brzobjavljajo, da je generalni guverner poslal 1500 vojakov v okraje, kjer je zopet vplamtel ustaja. Zdi se, da se ustaja ne bo širila. General Wood je blizu Sninkinga, v okraju Čučan premagal ustaške čete; 200 ustašev je bilo ujetih in izmed teh mnogo obglavljenih. Guverner v Kja-Čao brzobjavlja, da se v njegovem okraju ni pojavila ustaja.

Tržaške vesti.

Cesar Fran Josip bo slavil jutri svoj imendan. Nam se vidi tudi o tej priliki — kakor delamo o vseh dinastičnih slavnostih —, da lepše ne bi mogli izreči svoje udanostne čestitke, nego da izrazimo srčno željo, da bi se v tej državi skoro ustvarili pogoji za uresničenje gesla cesarjevega: Viribus unitis, da bi došlo do tiste enakopravnosti med vsemi narodi, katera jedina mora odpreti pot delu: z združenimi, mejsebojno harmonizirajočimi močmi! Bog dal našemu vladarju, da bi doživel to rešenje problema v svoji državi — rešenja, vsled katerega bi se narodi res združeni in spravljeni zbirali okolo prestola — rešenja, ki bi se svojimi žarki uprav pozlačalo večer njegovega na dogodkih toli bogatega življenja!

Barbarstvo v Trstu. Pod tem zaglavjem je ljubljanski »Slovenec« priobčil naše poro-

čilo o nečuvnem dogodku od minolega ponedeljka v občinskem svetu tržaškem. Ljubljanski list pa je dodal tudi nekoliko uvoda in ob zaključku nekoliko komentarja.

Uvod se glasi:

»Iz Trsta se poroča o činu grozovite surovosti proti Slovincem. Vedeli smo, da so tržaški Italijani, na čelu jim znani Židje, marsičesa zmožni, a včerajšnji škandal v občinskem svetu presega vse, kar se je godilo doslej.«

Zaključek se glasi:

»Ta sramotni čin, ki jasno kaže, kam je že prišlo tržaško italijanstvo pod vodstvom židovstva, mora s studom in gnevom napolniti vsakega človeka, ki ima le količkaj čuta za pravičnost v sebi. Torej slovenski zastopnik niti svojega mnenja ne sme več povedati? Kje se dopušča v kaki kulturni državi, da se z argumenti pesti in surove sile odločuje politično vprašanje?

Ves slovenski narod je nečuvno žaljen in protestira proti temu tržaškemu škandalu! Mi kličemo vladni, da naj brani slovenske zastopnike proti nasilstvu onih, ki se glede dinastičnega čutstva in glede zvestobe do države ni iz daleka ne morejo meriti s slovenskimi državljani.

Osebnost varstvo svojih zastopnikov — to je najmanjše, kar zahtevamo, in to nam mora dati država!»

Šentjakobski Slovinci, ogorčeni do skrajnosti radi vedenja in postopanja laških in pollaščenih mestnih svetnikov proti slovenskemu poslancu veleučnemu g. dr. O. Rybáru, ne najdemo besedi, s katerimi bi označili vedenje in postopanje laške uzor-gospode — četudi smo žuljavih rok in, po menjenju iste gospode, robatega vedenja —; kajti ista gospoda prekosili so se svojim vedenjem ne le najzadnjega, vedno v gojzdu živečega drvarja, marveč tudi tiste ljudi, ki so v moški dobi še vedno na stopinji duševne zmožnosti, na kateri so bili po rojstvu. Vzradošeni pa smo, da jim je naš mož povedal resnico! Kako je že bilo s tistim popotnikom, ki ni mogel dobiti prenočišča, ker je vsakemu resnico povedal? Popolno zaupanje; vso čast našemu Rybaru! Bog ohrani njega in nas zdrave do volitve!!

(Sledé podpisi.)

Z razbojniškim činom, ki se je bil dogodil minoli terek v občinskem svetu tržaškem, se bavi velika večina listov. Nemške novine sučejo seveda stvari tako, da potajuje vso grdobu tega, kar se je dogodilo. Sosebno pa se zgražajo hrvaški listi. Izjavo »Slovenčev« priobčujemo že danes na drugem mestu; istotako pa bomo donášali posnetke iz družih poštenih listov, da bodo naši tržaški rojaki videli, kako sodijo ostali naši bratje o divjaštvu onih, katere nam je kruta osoda naklonila za nasprotnike.

Kapitularni vikar Petronio. »Naša Sloga« piše: Židovski listi se veselijo na tem imenovanju, češ, da sedaj, po tolikih burnih prizorih pod pokojnim Šterkom — nastaneta v škofiji »mir in red«. Veselijo se tem bolj, ker da so za Petronia glasovali tudi nekateri slovenski kanoniki, ki da so pokazali s tem, da tudi oni žele vspostaviti »mir in red«, katerega je baje motil — menda najmiroljubivejši škof v vsem katoliškem svetu. Večna škoda, da tudi mi katoliki nimamo takih zvez s škofijsko kancelarijo in s pojedinih kanoniki, ki so glasovali za preč. g. kanonika Petronia, o katerem ve vsaki duhovnik, da ni le odločen naš protivnik, da ne zna ni besede ni hrvaški ni slovenski, da je na čelu družbi, ki s pomočjo nesrečne »Legge Nazionale« vzgaja italijansko svečenstvo — ampak da je bil celó na čelu onim svečnikom, ki so pred obrega in odveč blagega škofa Šterka v posebni spomenici tožili sv. Očetu. Tem namišljenim slovenskim kanonikom povedali bi mi v lice, da imajo slovenskega na sebi toliko, kolikor Kitajci ali Japonci. Ti namišljeni slovenski kanoniki utegnejo biti navadni kruhoborci ali slavohlepneži, ki se od novega kapitularnega vikarja nadejajo kake časti, ali ki so se hoteli prilizati in prikupiti možu, ki bo vršil najvišjo cerkveno čast v škofiji. Mi si ne moremo predstavljati slovenskih kanonikov, ki bi bili, po menjenju židovskega glasila, uvideli konečno, da na čelo biskupije mora stopiti italijanski vodja. Za take slovenske kanonike bi morali pordečiti od srama.

Preč. g. Petronio ima za seboj italijansko svečenstvo škofije; zanj so vsi židovsko-irredentarski listi Trsta, žnjim utegnejo biti tudi nekateri namišljeni slovenski kanoniki:

ali proti njemu bosta odločno slovensko svečenstvo in ogromna večina katolikov škofije, ako bo slušal nasvete in izvajal osnove židovsko-framasonskih listov, ki mu danes pevajo slavospeve.

Slovenski jezik in gosp. dr. Cumar. Pod tem naslovom smo prejeli od povsem zanesljive strani:

»Z ozirom na včerajšnje odprto pismo groti g. dru. Cumarju, Vas opozarjam, da je isti pred kratkim polagal in položil skušnjo v slovenskem jeziku!!

(To je bil torej zopet jeden tistih tipičnih slučajev!! Kadar kompetirajo kam, tedaj jim je ležeče, da morejo prošnji priložiti tudi dokument o znanju slovenščine; v praktičnem izvrševanju službe, do katere jim je nemalo pripomoglo ravno dokazano znanje slovenščine, pa ne le da nočejo rabiti tega jezika, ampak se dogaja celó — in to ne ravno redko — da se še ponašajo s tem, da ne znajo našega jezika!! Da, znanje slovenščine dobe v svojo kvalifikacijsko tabelo — o, za to se trudijo na vse kriplje, v uradnem postopanju pa jih tako znanje ženira in je radi tega potajujejo! Ali pa je drug, tudi ne posebno redek slučaj: da namreč tega v resnici ne znajo!!

Potem smo seveda v zadregi, kako naj spravimo v soglasje dejstvi, da mož ne zna jezika, a spričevalo pravi, da zna?! Ali bodi tako ali tako: tu imamo posla z grdo nepristojnostjo. Ali mož ne zna in je vendar dobil spričevalo, da zna; ali pa zna, a noče govoriti, čeprav se morda za dotično mesto zahteva znanje slovenščine!! Ali je eno ali drugo! — Težko pa bi razsodili, katera eventualnost je to bolj nepristojna in bolj žigosanja vredna. Op. Ur.)

Drobne vesti. Žalostno. 56-letnega mizarja Ferdinanda V., stanujočega v ulici Farneto, morali so sinoči prepeljati v opazovalnico, ker se revežu meša.

Aretiranji. Sinoči so redarji aretirali 18-letnega Ernesta S. iz Postojne, ker je na sumu, da je tudi on bil — v družbi z drugimi, katere so že včeraj aretirali — na obisku pri gospi Mariji Harin, kateri so odnesli 2 napoleona, kakor smo že poročali.

Nadalje so aretirali včeraj italijan skega podanika, 30-letnega Viktorja Marcelinija iz Vidma, ker je izgnan iz naše države. Pritepenec je vedel, da ne sme v našo državo, ali vendar je prišel in se nastanil v Trstu. No, slabo jo je izkupil, ker ga je naša policija hitro zasledila in spravila na varno. Umeje se, da ga zopet pošljejo tja, od koder je prišel.

Pa nam govoré o »šibkem spolu«! 17-l. Gema B., stanujoča v ul. Riborgo in 16-letna Marija R., bivajoča v ulici Cavazzeni, sti se stopli včeraj na javni ulici tako grozno, da sti iz ljutega boja obe izišli s krvavima glavama. Seveda je bilo obilo smehu med navzočim ljudstvom, ki je s svojo znano tržaško radovednostjo paslo oči na tem prizoru. Še-le došlemu redarju se je posrečilo ločiti razdraženi ženski in ju — aretirati. Na policiji ste bili hitro obsojeni in sicer: B. na 7 dni in R. 5 dni zopora. Krvavemu pretepu je bil baje vzrok zopet tisti nesrečni — ljubček.

Prepotenten mož. K delavcu Alojziju Lekardu, stanujočemu v Rocolu, se je približal neki njemu nepoznan mož, ki je zahteval, naj mu Lekard posodi 20 kron. Na izjavo Lekarda, da ga ne pozna in na vprašanje, kdo da je, je odgovoril prepotentni nepoznanec, da že on pozna Lekarda, češ, saj nismo v Transvaalu! Lekard je izjavil v drugo, da ne more nepoznancu dati denarja in povrh tega da ga tudi — nima. Ali nepoznani mož ni slisal na to uho, namreč je pograbil Lekarda za prsa. No, na srečo je došel redar, upazil ves komični prizor, in aretiral nasilnega moža. Na policiji so v prepotentnem možu spoznali nekega 20 letnega Josipa M.

Nezgoda. Sinoči ob 6. uri je v ulici della Sanita voz tramwaya udaril ob neki drugi voz in ga nekoliko poškodoval. Bližnji redar, ki je v isti ulici patroliral, je ta dogodek videl na lastne oči in si je zabeležil toliko zavirača tramwaya, kolikor lastnika onega drugega voza.

Dražbe premičnin. V petek, dne 4. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Alfieri 6, hišna oprava; ulica Artisti, šifonier; ulica della Guardia, hišna oprava; Opčine 264, hišna oprava; ulica Benvenuto

1, hišna oprava; ulica dell' Istituto 7, hišna oprava; Greta 328, klopi in les; ulica Porta 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri zjutraj 18.8, ob 2. uri popoldne 24.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764.4. — Danes plima ob 12.5 predp. in ob 11.35 pop.; osea ob 5.30 predpoludne in ob 8.31 popoldne.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel v soboto ob 8. in pol uri zvečer svojo sejo.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah priredi v nedeljo dne 17. novembra t. l. svojo veselico s petjem, godbo, dramsko predstavo in plesom v dvorani »Narodnega doma«. — Ker bo ta veselica prva v letošnji sezoni, so naprosena druga bratska društva, da ne bi na isti dan določala svojih veselice.

Zahvala. Podpisani odbor se najtopleje zahvaljuje najprvo društvu »Tržaški Sokol« in »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni sp., ki sta drage volje sodelovala na naši veselici, potem vsem onim, ki so preplačali vstopnino in slednjič vsemu slavnemu občinstvu, ki je, vzlic slabemu vremenu, prihitelo, da nam pripore do povojnega uspeha. Bog in narod!

ODBOR

»Konsumnega društva« v Lonjerju.

Sv. Jakobskim čitalniškim goslarjem se javlja, da se v soboto, dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer, prične šola v lastni čitalniški dvorani na trgu pri svetem Jakobu, nasproti cerkve.

Sprejemali se bodo tudi novi členi.

Vodstvo čitalniškega orkestra.

Škedenjski orkester. Škedenjci ne bi mogli lepše tvoriti letos plesne sezone, nego s tem, da bo na prvem plesu sviral novi orkester, kateri je že o prvem svojem nastopu pred tremi meseci dokazal svojo vrlino. Ta drugi nastop novega orkestra nas veseli tem bolj, ker smo se bali, da prerana smrt njegovega ustanovitelja, pokojnega vzglednega rodoljuba Lovreta Saneina, povzroči tudi smrt mladega orkestra. Prepričani smo, da se Škedenjci in njihovi prijatelji mnogoštevilno odzovejo pozivu orkestra.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Jelšan smo prejeli nastopni dopis: Zadnjič je priobčila vrla slovensko-katoliška »Edinost« dopis, v katerem je pokazala na žalostne razmere v Jelšanah in pozvala župnika Velhartiegega, naj v tužno Istro ne zanaša kranjskega prepira. Mi smo vedeli, da ne bo to nič koristilo, ker znamo, da nima srca za nas. On je c. kr. nemško-latinski župnik — in nič več. V Jelšanah se dosti čita Krstičeva »Prava Naša Sloga« — on pa ni nikdar nastopil proti njej. A kako bi — saj so pristaši Krstičevi tudi njegovi pristaši!

Najbolj slikajo žalostne odnose v Jelšanah sedanji volilni boji na občinskih volitvah. Volitve začnejo dne 5. oktobra.

Župnikova stranka, ki je sestavljena iz vseh mogočih protinarodnih in protiverskih ljudij, je izdala proglas, ki ga prinašamo tukaj doslovno:

»Pozor — volilci novega občinskega zastopstva — občine Jelšane!

»Občinske volitve so razpisane! K tej volitvi vabimo Vas, ako Vam vera, narod in cesarstvo na srce leži, da se v polnem številu te volitve udeležite.

»Volilci! Ne verujte onim osebam, katere se v pozni ponočni dobi, kakor volkovi v ovčji koži po stranskih potah in stezah okoli klatijo, ker se v podnevnem času po javnih cestah hoditi ne upajo ter Vas napeljujejo in Vam gradove obečajo. Oni imajo neke tajne shode z nekaterimi krčmarji ter jim obečajo, da ako oni na krmilo stopijo — bo odpadla doklada, naložena na užitinski davek, samo s tem pogojem, da ima vsaki krčmar svoje dolžnike na lice mesta k volitvi pripeljati — to je kakor uboge, nedolžne ovčice v klavnico.

»Vabimo Vas iz resnega načela! — Spoznajte pravico in ne udajte se, ter z nami enoglasno zavpite:

»Proč z liberalno, brezversko stranko! Proč s prikuho in sočivjem, katera, ako ni dovolj slana in zabeljena, ni tečna: držimo se mesa, katero nam daje dobro juho! (Gospod župnik, roko na srce! Ali se sme tako zaničevati uboge slovenske kmete, da nimajo vsaki dan mesa, kakor vi! Op. stavčeva.)

»Živila narodna klerikalna stranka!

»Živila narodna sloga! Z združenimi močmi za vero, dom in cesarja stopimo na oder na dan volitve! Živili! — Odbor. — Tisk katol. tiskarne v Ljubljani.

To je ves volilni proglas! Naši bistri in pametni slovenski kmetje se mu kar naravnost smejejo. Kaj je to »liberalna stranka«? Kaj je to »klerikalna stranka«? — Ljudje, kakor Šepce, Stanič, Jerebica — ti so svetniki — a naš poštene in dobri Jakob Valenčič, kaj je on? Gospodje, zakaj pišete tako? Ali ne vidite, da je spoznal že vsaki slovenski kmet, da tako pišete, ker nečete »prikuhe in sočivja«, ki ju moramo mi ubožčki večkrat malo slano in zabeljeno jesti — ampak, da vam se slane cedijo po lepem mesu in dobri juhi. Le medlite po mesu, na občino kjaslam ne pridete več!

Pri nas se morajo davki znižati, da ne zgube naši kmetje svojih hiš. Pri nas se ne sme z občinskimi denarji kupovati mesa, vino in pivo, kakor si to želi ona nemško-italijanska župnikova stranka. Mi smo ubogi. Pa našega ubožstva se ne sramujemo, ker smo poštene in z malim zadovoljni. Našim prodanim bratom pa svetujemo, naj pazijo, kaj jedo. Nekdo ima dosti psov in maček!!

C. kr. nemško-italijanska stranka v Jelšanah je pobrala mnogo pooblastil od udov in sirot prej, nego so bile razpisane volitve. To je protizakonito! Mi smo si vse to zabekžili, in ako se prikažejo s temi pooblastili na volišču, jih izročimo kazenskemu sodniku! Pazite vdove, da ne pridete v nesrečo!

Take so torej volitve v Jelšanah! Na eni strani je župnik — sicer po rojstvu Čeh, a po delovanju in sreči: ptujec — ki je zbral okoli sebe vse, kar je protinarodnega in ki slepo sluša — ne avstrijsko cesarstvo, — ampak c. k. nemške in italijanske uradnike v Voloskem, Poreču in Trstu! — Na drugi strani pa so poštene slovenski kmetje, ki ljubijo svoj rojstni kraj, kakor oko v glavi in ki ne poznajo drugih gospodarjev, nego samo naše zlate poslance: Laginjo, Spinčiča, Jenkota....!

Zato pojdemo v boj za altarje naše cerkve, za grobove naših starih, za naše hiše in družine, za naš mili rojstni kraj! Naš župan bo Jakob Valenčič iz Dolenj! Mi pojdemo v boj pod geslom: Bog in narod! In zmaga bo naša!

Slovenski kmet.

× Dnevnik v Dalmaciji. Čeravno izhaja v Dalmaciji mnogo hrvatskih časopisov, vendar nimajo Dalmatinci še svojega hrvatskega dnevnika in se povsod dobiva židovsko laški »Piccolo«. Spljetski tehnik »Željeznica« priporoča, naj bi se v Spljetu ustanovil hrvatski dnevnik, ki bi bil nad strankami in ki naj bi izpodrinil židovski »Piccolo«. »Željeznica« nagovarja, naj bi se »Narodni List« preselil v Spljet in prelevil v dnevnik.

Vesti iz Kranjske.

* Požar. Dne 29. m. m. je začelo goriti v vasi Podbukovje, občina Krka. Začelo je goriti ravno med sv. mašo, ko so bili vsi ljudje v cerkvi. A nesreča je hotela, da je pihal tudi močan vihar. Da niso gasilci tako naglo prihiteli na pogorišče, pogorela bi bila vsa vas, ki šteje 39 števil. Velikanske naporu gasilcev se je zahvaliti, da se je ogenj omejil na dva kozolca. Dve hiši sti bili že začeli goriti, ali gasilci so udušili ogenj. Ogenj je zanetil neki 5-leten otrok.

* Novicesar Fran Josipov most v Ljubljani otvorijo jutri, na imenden našega cesarja.

Vesti iz Štajerske.

— Nemški vojaki na Štajerskem. »Südsteierische Presse« se raduje, da so ti — dragi gostje le o luninem svitu mogli videti lepo Štajersko, ker sicer bi bili gotovo, kakor v Trstu in v Ljubljani, tudi tam — tako meni rečeni list — na naravnost »nenobel« način zlorabljali radodarnost svojih avstrijskih tovarišev. — »Südsteierische Presse« meni torej, da tudi cesar Viljem ni ravnal »nobel«, ko nam je kar tisoč svojih vojakov poslal v pogoščenje.

Ali še neko drugo zlo posledico je imela ta invazija. Delovala je namreč najhuje na možgane izvestne, domovini svoji sovražne

klike, kakor priča neslani vsklik v listu »Grazer Tagblatt«: »Topel val krvi prijateljev in soplemenskega ponosa naj se širi dalje....!

»Südsteierische Presse« meni na to: »O ta topli val krvi poznamo mi dobro! Če torej izrekamo željo (kar je bilo, je bilo), naj bi nam nemški cesar v bodoče prihranil pogled na njegove vojake (pa tudi če so izšli iz najboljših katoliških logov), smo prepričani, da smo s tem tolmači čutstev 3/10 Avstrije. Mi nimamo simpatij do vojakov cesarja Viljela II., kajti isti so ravno — njegovi vojaki!

— »Občinski časnik«. Pod tem naslovom je začel gospod Ivan Kač v Žaleu izdajati strokoven list za občine. List hoče biti svetovalec in učitelj občinam v vseh stvareh. Zlasti bo seznanjal občine z vsebino zakonov in predpisov, veljavnih za občine; poučeval bo župane in tajnike o pravicah in dolžnostih občin; donášal bo uzorec za slovensko uradovanje; razkrival bo krivice, ki se gode občinam itd. itd.

Izhajal bo po dvakrat na mesec in stane 8 K za vse leto. Naročnino je pošiljati upravništvu v Žaleu, Štajersko.

— Okrajni zastop v Rogatecu je v izključno nemških rokah, torej v nasprotstvu z resničnim prebivalstvom okraja. Žalostno je le, da je tudi tu prebivalstvo samo krivo, da mu je usojena uloga helotov, ker se noče osokoliti do — svobode. To ljudstvo je bilo pač stoletja tlačeno in teptano, da se še sedaj ne zaveda, kako sramotno je to, da robuje v jarmu tujinstva, dočim okolo in okolo veje sapa svobode in samodoločbe narodov.

Razne vesti.

Napadalec na perzijskega šaha umrl. Iz Cayenne javljajo, da je tam umrl anarhist Solson, ki je bil takaj prognan za vse življenje, ker je bil poskušal izvesti atentat na perzijskega šaha, ko se je le-ta za časa svetovne razstave mudil v Paziru.

Velik požar v Galiciji. Iz Vratislave javljajo: Grozen požar je v ponedeljek uničil mesto Balin v Galiciji. Izgorelo je skupno preko 340 hiš.

Nemila usoda. Jednega od najuglednejših členov kabineta, iz intimnega kroga prijateljev pokojnega predsednika, ni bilo na pogrebu Mac-Kinleya: John Haya, državnega tajnika. On je bil tako potr, da so ga morali odvračati od vsakega napora. To ni čudno, kajti ta politik je bil že tretjkrat navzoč na tragedijah predsednikov Zjedinenih držav. Hay je bil tajnik Lincolnov, ko je bil ta ustreljen in Hay je moral sodelovati na pogrebnih snečanostih. Leta 1881. je bil Hay najintimnejši prijatelj predsednika Garfielda ter je bil priča osemdesetdnevnega bojevanja Garfieldovega s smrtjo. — Sedaj pa je moral gledati umorstvo Mac-Kinleyevo. Čuje se, da hoče Hay sedaj odstopiti od tajništva. Nobeden mu ne gotovo zameri, ako noče biti prijatelj dalnjega predsednika.

Anarhistični nemiri v Barceloni. Dne 29. septembra so v Barceloni buknil anarhistični nemiri. Anarhisti so razširjali med ljudstvo puntarske spise. Več členov meščanske garde je bilo ranjenih v boju z anarhisti.

Kuga. Kljub vsem strogim varnostnim odredbam se v Neapelju in okolici tu pa tam vedno pojavljajo novi posamični slučajji kuge.

Tudi na Lloydovem parniku »Cesarica Marija Terezija« ki je sedaj v karanteni v Aleksandriji, je baje 13 oseb, med njimi nekaj Dunajčanov, obolelo na kugi.

Iz mestnega sveta dunajskega. V seji mestnega sveta dunajskega dne 1. t. m. je priobčil župan dr. Lueger, da mu je od nekega advokata (dra. viteza Ofenheima) došel poziv na dvoboje. Dr. Lueger je izjavil na to: »Jaz sem prestar, da bi delal take neumnosti kakoršna je dvoboj«. (Viharna in demonstrativna pohvala). Občinski svetovalec Bielohlavek je zaklical: »S kakim Židom že celó ne!«. Dr. Lueger: »In tudi tedaj, če bi bil pristaš dvoboja, bi se ne bil radi izjave, katere sem storil kakor župan. Najčudneje pa je to, da je isti vitez Ofenheim pred leti spisal brošuro — proti dvoboju« (Pfui klici).

Loterijske številke, izrečane dne 2. oktobra:

Brno 13 29 88 38 47

Brzobjavna poročila.

Volitve na Ogerskem.

BUDIMPEŠTA 3. (B.) Od dosedaj izvoljenih pripadajo: 197 vladni stranki, 52 Košutovi stranki, 14 klerikalni ljudski stranki. 7 njih ne pripada nobeni stranki. Trije so bili voljeni na program narodnosti in demokracije. Liberalci so pridobili 15 in izgubili 31 okrajev; ljudska stranka je pridobila 5 in izgubila 3 okraje; Košutova skupina v neodvisni stranki je pridobila 18 in izgubila 8 okrajev; Ugronova skupina je pridobila 4 in izgubila 1 okraj.

BUDIMPEŠTA 3. (B.) V volilnem okraju Pinezehelya so fanatizirani volilci napadli ljudsko stranko in orožnike, metaje nanje kamenje. Orožniki so streljali v silo-bran in so o tej priliki ustrelili 3 osebe in več njih ranili. Volitev je bila suspendirana ter je odredjena nova volitev. Sicer pa konstatujejo novine, da se volitve še nikdar niso vršile tako mirno in dostojno, kakor takrat.

Kuga.

MARZILJ 3. (B.) Iz Neapelja došli ogerski parnik »Szapary« je moral v karanteno, ker se je med moštvo pripetil slučaj sumljive bolezni. Potnike in del blaga so popred izkrcali.

DTNAJ 3. (B.) »Wr. Ztg.« objavlja: Povodom nastopa kuge v Neapolju je ministerstvo za notranje stvari vsem političnim deželnim oblastim odposlalo naredbo radi nadzorovanja potnikov iz Italije. Na dotičnih uradih na zaključnih postajah, je nemudoma ukreniti vse potrebno in je morebitne sumljive slučaje med nadzorovanimi osebami takoj prijaviti ministerstvu za notranje stvari.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 3. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Johannesburga dne 30. t. m.: Bivši tretji državni pravdnik v Transvaalu, ki je bil obtožen ogleduštva in veleizlaje, je bil spoznan krivim tega zločinstva in je bil danes ustreljen.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea	ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (solsko postopje) in Via Riborgo št. 21
---	---

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladovne cesti, eventualno nekoliko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinosti«.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
= Moje pohištvo donese srečo. =

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kdor potrebuje žaluzije, tkane lesene ali pletene rolete, železne ali lesene zatornice za prodajalnice, naj se obrne naravnost na

Prvo hrvatsko toyarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatornic in kartonaže

G. Skrbić

Zagreb — Ilica 40 — Zagreb.

Ceniki brezplačno in franko. Varnost se potvrdjuje z zastopniki, ki zahtevajo denar v naprej.

Operater kurjih očes.

(Kališta) van specialist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6. pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schroeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezerne vina na de elo in drobno franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Novo pekarno in sladničarno sem odprl v ulici Molin a vento, na oglu ulice dei Gradi Vsaki dan trikrat frišen kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice in razno drugo pečivo. Se sprejema domači kruh v peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

Pekarna in sladničarna Jakoq Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2. vogal ul. Londra* z najnižjimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinom po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zaveza za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati botelki v konvalescentno, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najkvalitetnejša vina.

CENE:	
Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	" 34 "
Fino vino iz Vise	" 34 "
Vino Opello	" 38 "
Belo vino iz Vise	" 40 "

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

Mejnarodni PANORAMA

TRST. - Borzui trg 14. - TRST.

Nova in interesantna vrsta.

SEDAJNOST:

Angleško-burska vojna.

Bitka pri Kolenso. Naskok na Mafeking. Zaprisegovanje burcev. Pri bitki na Spion-skopu dne 23-25. septembra 1901 padli angleži. Angležki in burski ujetnik. itd.

50 — PODOB — 50.

Vstopnina 40 stot.; otroci 20 stot.

Odprto od 9. predp. do 10. zvečer.

THE MUTUAL

zavarovalna družba za življenje v New-York-u.

Ustanovljena 1842.

Čisto vzajemna.

Splošno premoženje dne 1. januarja 1901.

1.607,625.487.39 kron.

Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900.

42,873.909 kron.

Cela pokritna svota za vse v Avstriji zaključene zavarovanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu uradu na Dunaju.

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo
na Dunaju I., Lobkowitzplatz šte. 1.

Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajo-
eih k šivalnim strojem.

Pošiljate na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popraviljanje
strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.

Redka prilika!

300 komadov za samih Mk. 3.

Ena krasna dobro idoča ura s 3 letnim jamstvom in lepo verižico; 1 krasna garnit, gumbov za srajce ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina skatljica za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim glavnikom; 1 beležnica v angleškem platnu; 1 eleg. brošna igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba od simlii briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imitovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simlii briljanti; 1 dobrodušeče miho; 20 angl. predmetov za dopisovanja in še 200 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 predmetov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sama toliko velja. razpošilja samo nekaj časa po povzetju.

Skladišče Opava (Šlesko).

Poštno predalo št. 15

Pri odjemu 2 zavrtkov dodam lep nož z 2 resili brezplačno.

Kar ne ugaja, denar nazaj.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.

(Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modroci, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice suspenzori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Štefan Cruciatti

ornamentalni kamnosek

v Trstu, via della Pietà št. 25.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Veaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneu-
matik.

Sprejemajo se vse poprave ka-
kor tudi lakiranja na ognju in
niklovanja.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolenijali, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenami.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzci mrličev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za po-
grebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-
črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.
Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in
najbogatejših; krst iz trdega lesa s ko-
vinskimi okraski z vloženo cinasto krsto
ali brez nje; lesenih krst; belo in črno
lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v por-
celanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz
atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov
zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih po-
p brthmdoneevreg.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates-
in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2,
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Mlad uradnik,

ki ima dobra spričevala in ki pozná
deželne jezike vdobi takoj službo pri
tvrdki Schiwitz & C.o v ul. Ghega 10.

Podpisani javljam slavnemu občinstvu,
da sem prevzel v svojo režijo

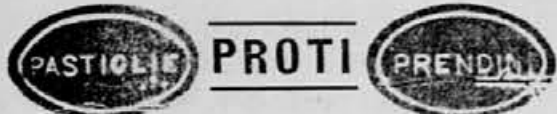
kavarno z restavracijo

v Šklednju št. 514.

Postregel bodem z izvrstno kuhinjo, Dreher-
jevo pivo, istrskim vinom in pristnim teranom;
v kavarni držal bom najboljše pristne pijače
ter slovenske, nemške in italijanske časnike.

Za obilen obisk se priporoča

Rudolf plem. Manzano.

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-
nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni izkaz	2 1/4 %	30-dnevni odkaz	2 1/4 %
30- " "	3 3/4 %	3-mesečni	2 1/4 %
		6- " "	2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
kovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taksa-
v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno
20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih
brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gracze-
Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomeu
Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 1/2 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da
ebni denar, zlati avstrijski bankovci po pogoju.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al
goudi brez aq

Novo tržasko pogrebno podjetje

se je premestilo

s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov
na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo
nove in elegantne vozove, potrebščine, in
obleke, vsprejelo v svojo službo novo in
praktično osolje ter vsprejema pogrebe ka-
teregakoli razreda po lastni tarifi.

Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov
pri spremljevanju pogrebcev na pokopališče.